

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN PROMET.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče, štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čeku, pošiljano v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za izvozništvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 2. marca 1922.

ŠTEV. 26.

Predstavka ljubljanskih gospodarskih organizacij

proti davku na vojne dobičke za leto 1920 in 100% poviška vseh direktnih davkov.

Akoprem so že proti pobiranju davka na vojne dobičke za leto 1919 med produktivnimi krogi obstojala upravičena nasprotstva, osobito zategadelj, ker se je ta davek pobiral po preostri skali ter se je prizadetim strankam v zvezi z drugimi davki nalagalo odločno pretežno breme; akoprem so se ponovno čula zagotovila, da je leto 1919 smatrati definitivno za poslednje vojno leto, se v poslednjem času ponavljajo vesti, da namerava finančna uprava tudi leto 1920 proglasiti za vojno leto ter pobirati davek na vojne dobičke.

Podpisane gospodarske korporacije, zbrane na konferenci dne 24. t. m. v Ljubljani, proti eventualni taki nameri z vso odločnostjo protestirajo ter se izrekajo z vsem povdankom proti uvedbi davka na vojne dobičke za leto 1920. Gospodarsko neracionalno in nedopustno je, v letu 1922 uvajati trd davek na vojne dobičke za leto 1920 po dveh gospodarsko završenih in zaključenih razdobjih. Tako postopanje finančne uprave bi bilo za reden tok gospodarstva kvarno in nesprejemljivo, ker bi zaneslo nepokoje in vznemirjenost v gospodarsko življenje, ker bi onemogočalo resne komercialne kalkulacije ter učinkovalo razdirajoče na gospodarsko življenje in bi oviralo zdravo trgovsko in industrialno podjetnost. Izredni davek, kakor je davek na vojne dobičke, poleg že obstoječih rednih starih davkov in nanovo uvedenih davkov, kakor je davek na poslovni promet, nikakor ni utemeljen v dobi neugodne konjunkturi in ob času, ko silno padanje valute ob sočasno naraščajoči draginji ogroža in razjeda gospodarske obrate, kateri si morejo vsled stalnih mezdnih gibanj in naraščajočih cen za vse potrebščine le s skrbjo in težavo preskrbeti potrebna, vedno večja obratna sredstva. Velike številke, katere se danes izkazujejo v prometu, bilancah in obratovanju, so dejansko le fiktivne količine, pa tudi te so dosegljive ponajveč le zategadelj, ker izhajajo iz naprav in zalog iz predvojnih časov.

Podpisane gospodarske korporacije ugovarjajo nameravanemu pobiranju davka na vojne dobičke za leto 1920 tudi zategadelj, ker se trajno vzdržujejo vesti, da se davek na vojne dobičke ni pobiral enakomerno v vseh predelih naše države in ker se vzdržujejo vesti, da se v gotovih delih države davek na vojne dobičke sploh ni plačal. Naravno je in neogibno, da take vesti vzbujajo upravičeno nevoljo naših prizadetih krogov, kateri se tem opravičenejšje ustavljajo raztegnitvi davka na vojne dobičke za leto 1920 v Sloveniji, ako se v resnici davek na vojne dobičke iz kateregakoli vzroka, drugod sploh ni pobiral. Podpisane korporacije morajo z odločnostjo odklanjati, da bi davčni krogi naše pokrajine nosili breme za to, ker je drugod na davkih za vojne dobičke odšlo finančnemu erarju. Gospodarske

korporacije opozarjajo, da dosedanja javna bremena v Sloveniji, državni davki ter doklade (prirezi) v povprečni izmeri 200 do 300%, ponekod pa tudi preko 400%, predstavljajo zlasti tam, kjer prihaja v poštev posebna pridobnina, obremenitev do 70 in več odstotkov bilančnega dobička. Plačilna sila naših gospodarskih krogov je v mnogih krajih do kraja izčrpana ter bi nadaljna prekomerna in izredna davčna obremenitev povzročila zastoj produktivnega dela z vsemi zlimi posledicami za državo samo in za delojemalce. Davek na vojne dobičke zadene kot breme predvsem poklicne, solidne in redne delodajalce ter ogroža za normalno obratovanje potrebni obratni kapital in sili naravnost v zadolževanje.

Spričo ponovnih vesti, da hoče finančna uprava najti izhod iz budžetnega deficita tem potom, da kratkoma uvede 100% povišanje vseh direktnih davkov, se usojajo gospodarske korporacije opozarjati nujno na kvarnost in nesprejemljivost takega ukrepa, kateri bi brez vsakega individualiziranja zadela gospodarsko šibke in gospodarsko močnejše ter mogel izpodkopati obstoj marsikateremu obratu. Tak ukrep bi zlasti Slovenijo najtežje prizadel, kjer obstaja jako razvit davčni sistem, kjer davčni aparat redno posluje ter je obremenitev po direktnih davkih jako velika. Posebej opozarjamo na hišno-najemniški davek v Sloveniji, koji v zvezi z raznimi dokladi pomenja tako visoko obremenitev, da bi ob 100 odstotnem povišanju tega davka nastopil tak davek, da bi hišni posestnik na davkih moral nositi večje svote, kakor bi jih prejel na stanarini. Neogibno bi nastale vsled take obremenitve skrajno neprijetne posledice za najemnike in zlasti tudi za najemnike trgovskih in obrtnih lokalov.

Spričo dejstva, da je pri budžetu glasom poročil v pripravi tudi še progresivni davek na premoženja, kateri je projektiran v iznosu pol milijarde dinarjev, opozarjajo podpisane korporacije, da je popolnoma nepravilno in gospodarsko neupravičeno, preudarjati in uvajati tako težke nove davke, ne da bi se gospodarskim krogom dala prilika, zavzeti in pojasniti svoje stališče.

V Ljubljani, dne 25. febr. 1922.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Zveza industrijev na slovenskem ozemlju.

Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Sloveniji.

Pokrajinska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.

Zadružna zveza v Ljubljani.

Zveza slovenskih posojilnic v Ljubljani.

Sindikati bank v Ljubljani.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Nabirajte pri vsaki priliki za TRGOVSKI DOM!
Prispevke sprejema:
„Trgovski dom, Ljubljana.“

Zaščita znamk in vzorcev.

Vprašanje varstva znamk in vzorcev je bilo do uvedbe nove uredbe o zaščiti industrijske svojine v toliko različno od vprašanja zaščite patentov, da so se znamke in vzorci tudi še po prevratu zaščitili na posameznih delih naše države, in sicer tako, da so dotične znamke in vzorce registrirale trgovske in obrtniške zbornice. Ta registracija pa, ki je bila sicer popolnoma v skladu s tedaj veljavnimi zakonskimi določbami, je veljala le za obseg dotične zbornice in se varstvo znamke ali vzorca ni raztezalo na obseg okoliša drugih zbornic, posebno pa ne na obseg cele države.

Z novo uredbo o zaščiti industrijske svojine, ki je stopila v veljavo dne 28. decembra 1920 (Uradni list št. 1 iz leta 1921), je postalo nejasno, da li je zaščita znamk in vzorcev, registriranih pri posameznih trgovskih zbornicah, učinkovita in kako je ravnati, da se to zaščito razširi na celo državo oziroma kako ravnati, da ta zaščita ne zastara.

Jasno je, da je z dnem, ko je stopila v veljavo nova uredba o zaščiti, končala vsaka tozadevna funkcija zbornic, ter prešla na novo ustanovljeno »upravo za zaščito industrijske svojine« v Beogradu, ki izvršuje vse posle, tiče se zaščite industrijske svojine. Nova uredba je nadomestila vse zakone in zakonite predpise na vsem ozemlju kraljevine, ki so do tedaj regulirali zaščito industrijske svojine. Nova uredba pa nima nikakega direktnega določila za likvidacijo teh poslov, vsled česar je vprašanje, pri zbornicah registriranih vzorcev in znamk, kakor že rečeno uvodoma, postalo nejasno. Toda neglede na to, da uredba nima nobenih točnih določil, bo likvidacija vendar zelo lahka. Pri tej likvidaciji je treba namreč držati v vidu dva momenta. Prvi bi bil § 164. nove uredbe, ki trdi, da stopi nova uredba na mesto vseh drugih, do tedaj veljavnih zakonov, drugi moment, kojega je treba upoštevati, pa stoji na določilih § 162. uredbe, ki pravi, da vsakdo, ki v kateremkoli delu naše države uživa pravico industrijske svojine oni dan, ko stopi v veljavo ta uredba, in hoče, da se mu ta pravica zaščiti še nadalje za ostali čas po predpisih te uredbe na ozemlju, na katerem je veljala do tega dne, mora to pravico prijaviti pri upravi za zaščito industrijske svojine, ko stopi ta uredba v veljavo, najpozneje pa v treh mesecih izza dne, ki se še določi s posebno naredbo. Če se ta prijava v določenem roku ne vloži, preneha veljavnost te pravice. Iz tega sledi tedaj, da je dajata zbornica pravnoveljavno zaščito znamkam in vzorcem do zaključno 27. decembra 1920, in da bi bile zaščite, ki bi jih morebiti dala po tem dnevu, pravno neobstoječe. V poštev pridejo tedaj samo zaščite, ki jih je dala zbornica do 27. decembra 1920. Imejmo tedaj v vidu samo te zaščite; kaj se godi danes z njimi? Tu priidemo do zgoraj citiranega §-a 162. V smislu tega paragrafa se bodo morale tedaj vse obstoječe zaščite prenesti na Upravo, ker bi drugače ugasnile Prenos morajo v smislu do-

ločil uredbe izvršiti stranke same. Ako želijo stranke prenos z veljavnostjo za celo državo, kar je sedaj pravilo, morajo to v vlogi posebno naglasiti, ker se zaščita drugače omeji samo na del države, kjer je do vloge veljala. Gre se tedaj le še za to, do kdaj naj se napravijo predmetne vloge. V goricitiranem paragrafu se govori, da izteče ta rok najkasneje v treh mesecih izza dne, ki se še določi s posebno naredbo. Slišali smo pa, da je ta rok, v katerem se mora izvršiti prenos, že določen, in sicer je § 162 v zakonu o zaščiti industrijske svojine, ki je v skupščini že sprejet in čaka le objave, spremljen v toliko, da se prenos mora izvršiti do 31. julija 1922.

Ako rekapituliramo te vrstice, tedaj posnamemo iz njih v kratkem, da se bodo morale vse pravice industrijske svojine, ki so pravnoveljavno 28. decembra 1920 še obstojale, do 31. julija 1922 prenesti od zbornice na upravo za zaščito industrijske svojine, drugače ugasnejo.

Opozarjamo vse interese, naj bi se že sedaj za to pobrigali, kajti prenos zaščite se po zakonu ne izvrši uradoma, ampak morajo za to skrbeti stranke same. Zakon ni bil sicer, kakor rečeno, še objavljen, toda v skupščini je bil že sprejet, in bo najbrže že v kratkem objavljen. Rok za prenos se gotovo ne bo podaljšal, zato naj skrbijo interesi začasno, da napravijo potrebne korake.

Kdo povzroča draginjo.

Zadnji čas je nenavadno bujno napredovala draginja in to je dalo nekaterim časopisom povod, da so zopet zavrteli svojo staro lajno in s cvilečimi glasovi rotijo trgovino in obrt, naj ne povzroča draginje, ampak naj se zadovolji z manjšimi odstotki itd.

Krivično bi bilo, če bi hoteli draginjo naprtiti na vrat trgovini in obrti, nego je bolj pošteno, da javnosti odkrito povemo, kje tiči pravi vzrok vse naše nesreče.

Glavni vzrok naraščanja draginje tiči v padanju vrednosti našega denarja. Za kolikor se pomakne vrednost našega denarja navzdol, za toliko naraste draginja.

Tekom nekaj dni je padel kurz naše krone v Cürichu od 2.10 na 1.55. Ta padec se pozna v cenah, ker imamo vendar prost izvoz.

Če bo vrednost našega denarja tako padala, tedaj bodo imeli prav tisti, ki pravijo, da bomo pšenično moko plačevali še po 60 kron.

10. p. m. je notirala 80 kg težka pšenica Manitoba v Cürichu 36 frankov za 100 kg. Tistega dne je notirala naša 78 kg težka pšenica na borzi v Novem Sadu K 6.50 kg. Kurz naše krone je znašal ta dan 1.60, pride tedaj naša pšenica na 26 frankov 100 kg. — Ako prištejemo voznino in carino, je naša pšenica še vedno cenejša in bi jo Švicar tudi kupil, če bi jo mogel izvoziti. Ali pri nas slišimo vedno le o zahtevah železničarjev, nikdar pa ne o rednem prometu.

Naš denar je prišel že na tako nizko stopnjo, da se močno bližamo Avstriji. Razlika je le ta, da ta svetovnoznani bankroter dobiva posojila od vseh strani, mi pa nikjer.

Pravi vzrok naraščanja draginje tiči v padanju naše valute. Odstranimo vzroke, ki povzročajo padanje vrednosti našega denarja, pa bomo odpravili glavni vzrok naraščanja draginje. Dokler ne popravimo svoje valute, ne bomo zmanjšali draginje.

Popravljanje valute in gospodarskega dela se morajo lotiti složno vse stranke. Dokler bomo nagajali drug drugemu, ne bo šlo naprej. Naše gospodarstvo je šlo dosedaj samo od sebe, ali na sedanji način bomo dogospodarili in obtičali.

Nesrečno strankarstvo je davilo bivšo Srbijo, je ubijalo naš narod in sedaj ogroža naše gospodarstvo. Vsak hoče po svoji glavi in če ne gre po njegovem, pa otežkoča ali celo onemogoča delo drugim. Slovenec je vedno nezadovoljen, vedno kritizira, Hrvat se »uvijek buni« a Srbin »ima vremenac«. Na tak način mora iti navzdol. V gospodarskem delu ne sme biti strankarstva.

Indeksne številke.

Porast cen življenskih potrebščin in najemnin, ki so se osobito občutno pokazale zadnje dni pri nas, ni kak poseben fenomen našega mesta ali naše pokrajine, tudi ni to poseben »privileg« posameznih skupin, ampak je ekonomski pojav, ki je razširjen po celem civiliziranem svetu. Tudi ni draginja nov pojav sedanjega časa, posledica neurejenih, anormalnih povojnih razmer. Nezadovoljnost konsumetov, tožbe o rastočih cenah segajo daleč nazaj, datirajo že iz starega veka. V kratkem, o draginji se je tožilo vedno in povsod; tožile so ženske pri vsakdanjem nakupu na trgu, tarnali so družinski očetje pri sestavljanju družinskega »budžeta«, o draginji so vedno, kakor tudi še danes, mogočno deklamirali visoki politiki. Jasno je pri tem le eno, da tožarenje in tarnanje samo na sebi ne nudi še zadostnega kriterija, da bi si zamogli ustvariti zanesljivo, znanstveno utemeljeno sodbo o tem, v koliko so cene v gotovi določeni periodi faktično porastle in ali so v obče porastle. Toda za znanstveno konstatcijo podraženja ne zadostujejo, kakor smo že rekli, več ali manj lahke rekriminacije mase, za to je neobhodno potrebno statistično primerjanje, ki bazira na točnih in objektivnih poizvedbah gospodarskih strokovnjakov, natančnih in izčrpnih statističnih elaboratov, uradnih poizvedb vlade, občin, koje se danes vodijo skoro v vseh državah sveta.

Najbolj praktično in gotovo tudi najbolj točno statistično sredstvo za konstatcijo porasta in padanja cen so takozvane »Indeksne številke«. Uporaba osnovnega pojma, ki služi za podstavo metodi indeksnih števil, kot sredstvo za raziskovanje osciliranja cen je stara, uporabljali so jo že pred dvemi stoletji. Med tem, ko se je pa prej, celo tik pred vojno, vsaj v navadnem življenju le poredko čulo imenovati indeksne številke, jih čitamo danes skoro v vsakem časopisu. Pri nas v Jugoslaviji delamo tudi v tem izjemo, ker smo, kar se tiče statistike, še zelo daleč za drugimi državami.

Konstruktija indeksnih števil je zelo enostavna in lahka: Da zamoremo kalkulirati oscilacijo cen na pr. v zadnjih desetih letih, bomo vzeli leto 1912 kot bazo (datum line), izbrali večjo skupino predmetov, ter določili kot ceno vsakega posameznega predmeta za omenjeno leto vrednost 100. Nastale variacije v naslednjih letih se potem kalkulirajo potom primerjanja v odstotkih. Tako n. pr. ako znaša v letu, ki se vzame kot bazo (v našem slučaju 1912) cena gotovega predmeta 60, a deset let pozneje 90, se dvigne indeksna številka od 100 na 150. Ravno tako je seveda ravnanje, ako se vzame kot bazo mesto cene tekoma enega samega leta, povprečni iznos cen za daljšo ali krajšo periodo. Pri vsej enostavnosti indeksnih števil, je vendar njih sestava, rekli bi, umetnost, in o metodah, po katerih se kombinirajo različne številke, bi se dale pisati knjige. V glavnem pa

se načini sestave razlikujejo po namenu, kojemu naj bi služile indeksne številke. Danes prinaša časopisje ponajveč indeksne številke življenskih potrebščin, ki so za praktično življenje zelo važne. Poleg tega indeksa sta še običajna veleprodajni in maloprodajni indeks. Indeksne številke življenskih potrebščin so danes posebno važne pri meznem gibanju. Da se s tem indeksom natančneje seznamimo, navajamo v sledečem tabelo mestnega magistrata Gorica za mesec december 1921.

		Rečica	Lir	Skupaj Lir	Vrednost v odstotkih
1. Kruh	kg	40.—	po 1.90	76.—	7.694
2. Riž	"	6.—	" 2.10	12.60	1.276
3. Testenine	"	10.—	" 3.20	32.—	3.240
4. Meso (prednji deli)	"	10.—	" 8.—	80.—	8.100
5. Prekajeno meso	"	—1200	" 22.—	26.40	2.673
6. Sir	"	—1600	" 28.—	44.80	4.536
7. Jajca	kom.	40.—	" —80	32.—	3.240
8. Slanina	kg	—1800	" 9.—	10.80	1.093
9. Olje	lit.	2.—	" 10.—	20.—	2.025
10. Maslo	kg	2.—	" 20.—	40.—	4.050
11. Pižol	"	6.—	" 3.—	18.—	1.822
12. Polenovka	"	2.—	" 4.80	9.60	0.972
13. Krompir	"	20.—	" 0.90	18.—	1.822
14. Sladkor	"	2.—	" 6.30	12.60	1.276
15. Pražena kava	"	—0800	" 24.—	19.20	1.943
16. Mleko	lit.	30.—	" 1.80	54.—	5.467
17. Vino	"	16.—	" 4.—	64.—	6.480
18. Zelenjava	kg	16.—	" 2.80	44.80	4.536
19. Sadje	"	8.—	" 3.40	27.20	2.754
20. Obleka				111.—	11.239
21. Stanovanje				80.—	8.100
22. Kurjava in razsvetljava				64.56	6.537
23. Različni stroški				90.12	9.125
Skupno				987.68	100.000

Tabela se nanaša na mesečno potrebo družine srednjega sloja, koja obstoji iz petih oseb, med njimi dve starejši in tri mlajše. Kot cene so navedene povprečne cene goriškega trga.

Indeksne številke v posameznih mesecih so znašale meseca julija 1920, ki služi goriškemu magistratu kot baza, 100, avgusta 100.15, septembra 103.74, oktobra 104.90 in dosežejo aprila 1921 114.86. Aprila začnejo padati in dosežejo julija 1921 106.84, nakar se številke zopet dvignejo, in sicer že avgusta na 109.11, septembra 109.18, oktobra 112.85, novembra 113.29 in decembra zopet 111.95. Od julija 1920 se je tedaj mesečna prehrana omenjene družine podražila od 100 % na 113.92 %.

Kakor že rečeno, postojajo tudi indeksne številke za posamezne predmete, kakor za kruh, moko,

krompir, sladkor itd., tako da je mogoče ugotoviti, kako pot je vzela vrednost posameznih predmetov.

Tržaški magistrat objavlja v tem oziru zelo interesantne indične številke tudi glede osciliranja delavskih plač, in sicer posebne številke za plače po uri in na dan. Primerjanje vseh indeksnih števil omogočuje v znatni meri rešitev sporov, ki se pojavljajo danes osobito pri meznih gibanjih. Samo ob sebi umevno je, da se ne more z indeksnimi številkami pri različnih

kalkulacijah računati s tako matematično točnostjo, kakor bi to izgledalo mogoče na zunaj. Pomisliti nam je, da imamo (ako vzamemo za primer naš slučaj), petčlanske družine v najrazličnejših kombinacijah in to glede starosti, glede zdravja, glede socialne stopnje itd. Tudi vpliva na indeksne številke prememba kraja iz mesta v predmestje itd. Iz vseh teh ozirov se je o zanesljivosti indeksnih števil, že zelo mnogo pisalo.

Bilo bi seveda neoprezno, ako bi si ustvarjali svojo sodbo samo na podlagi indeksnih števil, toda, ako pogledamo indeksne številke, objavljene v različnih krajih o enem in istem predmetu, se bomo, upoštevajoč lokalne razmere, vsekakor lahko prepričali, da tvorijo indeksne številke interesanten element in važen faktor za razsojo gospodarske situacije.

slučaju, da se delniška glavica po viša na 400 milijonov kron, je predvideno za to društvo 47 od sto delnic.

Francoski kapital je že izza časov pred vojne zaposlen v Banque Franco-Serbe ter v tvornicah orožja Omnium Serbe (k sreči se tukaj angleški list moti, kajti predobro znana akcija za obnovitev orožarne »Omnium Serbe« je srečno propadla).

Inozemski kapital se je zanimal tudi za prometna sredstva v Jugoslaviji, toda tudi v tem oziru ni prišlo do sporazuma. Švicarski konsorcij se interesira za zgradbo železniške proge Sarajevo—Split, neki drugi francoski konsorcij se je ponudil, da izdela železniško progo Split—Banjalučka z zvezo v Slavoniji. Tudi je hotelo neko ameriansko društvo zgraditi luko v Bakru, ter jo zvezati z železniško linijo Bukarešt—Jadransko morje, koji projekt je vzbudil zelo živahno zanimanje v Londonu in Parizu.

Ako bi vladalo v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev zanimanje za omenjene projekte, gotovo se ne bi stavljal nobenih zaprek njihovim izvršitvam, toda zdi se, da tam transportirajo tovore raje na oslih, nego pa po železnici, kar se jim mora tudi prepustiti, ker so s tem zadovoljni.

Pristojbinske olajšave hranilnic in posojilnic.

Pridobitne in gospodarske zadruge uživajo v smislu zakona z dne 21. 5. 1873, drž. zak. št. 87, razne pristojbinske olajšave.

Knjige in drugi poslovni zapiski so pri teh zadrukah namreč samo takrat podvrženi pristojbini, ki se plačuje od trgovskih knjig, ako se vpisujejo v te knjige ali zapiske zadeve, ki se tičejo pravnega razmerja med drugo in med tujimi osebami. — One knjige in zapiski pa, v katere se zapisujejo zadeve, ki se tičejo pravnega razmerja med zadruko in med člani, so kolka prosti.

Od poslovnih vlog (deležev) in od pristopnin plačajo te zadruge koncem vsakega polulettja, to je v prvih 14 dneh meseca januarja in julija pristojbino po lestvici I, in sicer neposredno (v gotovini). Pristojbina se preračuni kar od skupne vsote vseh v minolem polulettju plačanih poslovnih vlog in pristopnin. — Ravnotako je plačati ob istem času pristojbino po lestvici I od vsote vseh dividend, ki so bile izplačane članom, dalje od vsote glavnih povračil na članske deleže.

Za sprejete denarja v tekoči račun imajo plačevati zadruge 4 % no pristojbino. Vložene knjižice za hranilne vloge in obresti so pa kolka proste, ravno tako tudi prejemna potrdila zadrug za plačila dolžnikov v dolžnih knjižicah.

Vloge za vpise v zadrugni register so podvržene samo kolku za 1 Din (tar točka 16, opomba 3 sodnih prist.).

Premično premoženje zadrug je prosto pristojbinsk. namestka (ekvivalenta), od nepremičnega posestva je plačati pa samo polovično pristojbino, to je samo 1½ % oziroma s 50 odstotnim vojnim pribitkom skupaj 2¼ %.

Te olajšave uživajo pridobitne in gospodarske zadruge, ne da bi bilo treba zanje posebej prositi.

Hranilnice in posojilnice po Rajfajznom sistemu uživajo pa v smislu zakonov z dne 1. 6. 1889, drž. zak. št. 91 in z dne 11. 6. 1894, drž. zak. št. 111, še nadaljne olajšave.

Te posebne olajšave so sledeče:

1. Zadrugna pogodba je kolka prosta ter je plačati kvečjemu morebitno prenosnino od nepremičnine.

2. Prejemna potrdila gledé statutarčnih vlog posameznih članov, gledé članom izplačanih obresti od deležev in od vrnjenih vlog (deležev) so kolka prosta in ni plačati od teh zneskov nikake pristojbine, tudi ne one po lestvici I, kakor jo plačujejo pridobitne in gospodarske zadruge, kakor omenjeno v obče koncem vsakega polulettja.

3. Olajšava za dolžna pisma.

Ta je najvažnejša in obstoji v tem, da so podvržena dolžna pisma, ki se glasé kvečjemu na 4 leta samo pristojbini po lestvici I. Izvzeta so pa hipotekarna dolžna pisma, to je ona dolžna pisma, kjer se ima dolgi vknjižiti na posestvo; od teh je plačati pristojbino po lestvici II tudi takrat, če se glase na manj nego na 4 leta.

Olajšava se tiče torej samo navadnih dolžnih pisem, ki niso hipotekarna, in le tedaj, če se ima vrnuti dolg vsaj v 4 letih. Če se je naredilo prvotno dožno pismo na kako krajšo dobo, se veljavnost njegova lahko podaljša (prolongira). Od teh prolongacij se plača pristojbina po lestvici I, če znaša prvotna in na novo podaljšana doba skupaj samo 4 leta ali manj. Če se pa podaljša dolžno pismo za dalje nego na 4 leta, od prvotnega posojila naprej računeno, je kolkovati pa tudi prolongacijo že po lestvici II.

4. Olajšava za poroštvne določbe.

Ker velja olajšava samo za nehipotekarna pisma, se tiče to olajšanje samo takih posojil, ki se dajo proti kaki drugi zastavi ali pa proti poroštvu.

Za navadno dolžno pismo je plačati pristojbino po lestvici II; če pa podpiseta dolžno pismo tudi poroka, je plačati pristojbino po lestvici II tudi še od poroštv, tako, da je vzeti pristojbino dvakrat.

Dolžno pismo za 1000 Din je podvrženo kolku 5 Din; če ga podpiše pa tudi eden ali več porokov, ga je kolkovati z 10 Din.

Za ona hipotekarna dolžna pisma, ki jih naredé rajfajzenovke in ki se

glasé na kvečjemu 4 leta, ni plačati od poročstva nikake posebne pristojbine.

Zgledi:

1. Dolžno pismo, nehipotekarno, za 1500 Din. — Dolg se bo vrnil v 3 letih.

Pristojbina znaša po lestvici I 2 Din.

Ako podpišeta to dolžno pismo tudi dva poroka, ni plačati zaradi tega nikake posebne pristojbine.

2. Dolžno pismo, nehipotekarno, za 1.500 Din. — Dolg se ima vrniti v 3 letih. Dva poroka.

Olajšava ne velja, ker se vrne dolg pozneje nego v 4 letih.

Pristojbina znaša po lestvici II:

a) od dolžnega pisma 8 Din.

b) od poročstva 8 Din. — Skupaj 16 Din.

3. Dolžno pismo za 8.000 Din. — Dolg se ima intabulirati. Dolžno pismo je vsled tega hipotekarno ter olajšava zanj ne velja.

Pristojbina znaša po lestvici II 40 Din.

4. Dolžno pismo v istem znesku (8000 Din). Dolg se ne bo intabuliral, posojilo se da samo proti poročstvu in le na 4 leta.

Pristojbina znaša po lestvici I 11 Din.

Od poročstva ni treba plačati nikake posebne pristojbine.

5. Pobornice za vračila od strani članov so pristojbine proste. Ta prostost velja samo za navadna vračila, za vračila hipotekarnih posojil ne velja.

6. Rafajzenovke imajo osebno prostost v dopisovanju z oblastmi, izvzemši sodno postopanje.

Vse te olajšave se morajo navedenim hranilnicam in posojilnicam šele priznati.

Zadruga mora vložiti potom davčnega urada na finančno okrajno ravnateljstvo (v Ljubljani ali pa v Mariboru) tozadevno nekolokovano prošnjo, kateri naj priloži tudi pravila. — Finančno okrajno ravnateljstvo pošlje prošnjo s pravili vred na delegacijo ministrstva financ v Ljubljano in ta prizna zadrugi olajšave ter jo o tem obvesti.

Priznanje olajšav je pa navezano na sledeče pogoje:

1. Poročstvo zadruge mora biti neomejeno.

2. Delokrog zadruge mora biti omejen na kako malo okrožje (eno ali več sosednih, v pravilih navedenih političnih občin).

3. Poslovni deleži smejo znašati največ 50 K in se ne smejo obrestovati ali vsaj ne više nego hranilne vloge.

4. Prebitki se morajo odkazovati že po pravilih rezervnemu zakladu, tako, da nimajo člani nikakega deleža od njih.

5. Posojila se smejo dajati samo lastnim članom in ne na menjice.

6. Obrestni odstotek za posojila ne sme presegati s postanskimi pristojbinami vred odstotka za obresti hranilnih vlog za več nego 1½ %.

Vsi ti pogoji so razvidni že iz pravil ter so vsled tega ravno pravila odločilna za priznanje pristojbinskih olajšav.

Vsako izpremembo pravil morajo pa hranilnice in posojilnice vsled tega takoj prijaviti finančnemu okrajnemu ravnateljstvu, ker bi se jim mogle podeljene olajšave lahko zopet ukiniti, ako bi se videlo, da ne obstoje več pogoji, ki jih je določil zakon za olajšave.

K sklepu navedemo še lestvico I, prevedeno v dinarsko veljavo.

Lestvica I.

Do 37½ D. pristojbina . . . D. —.05
preko 37½ D. do 75 D. prist. D. —.10
» 75 D. do 150 D. prist. D. —.20
» 150 D. do 225 D. prist. D. —.30
» 225 D. do 300 D. prist. D. —.40
» 300 D. do 375 D. prist. D. —.50
» 375 D. do 450 D. prist. D. —.60
» 450 D. do 600 D. prist. D. —.80
» 600 D. do 750 D. prist. D. 1.—
» 750 D. do 1125 D. prist. D. 1.50
» 1125 D. do 1500 D. prist. D. 2.—
» 1500 D. do 2250 D. prist. D. 3.—
» 2250 D. do 3000 D. prist. D. 4.—
» 3000 D. do 3750 D. prist. D. 5.—

3750 D. do 4500 D. prist. D. 6.—
4500 D. do 5250 D. prist. D. 7.—
5250 D. do 6000 D. prist. D. 8.—
preko 6000 K od vsakih nadaljnjih načetih 750 Din na pristojbini 1 Din več.

Ta lestvica velja samo za ravno kar navedene pristojbine, nikakor pa ne za menjice. Za menjice imamo namreč po novem zakonu posebno lestvico.

Izjava uredništva.

V zadnji številki »Trgovskega lista« se je pomotoma natisnilo pred spomenico »Proti moratoriju« ime dr. Pless. Uredništvo lista izjavlja, da se je to zgodilo pomotoma in da ne stoji g. dr. Pless v nobeni zvezi z dotičnim dopisom. Uredništvo »Trgovskega lista«.

IZVOZ IN UVOZ.

Uvoz izdelanih kož v Češkoslovaško zabranjen. Na zahtevo usnarjev je češkoslovaška vlada zabranila uvoz izdelanih kož vseh vrst razen lakirane kože.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Osiguranje valute za les. Generalni inšpektorat je odločil, da se pod izrazom »les vobče« v čl. 16. pravilnika o reguliranju valutnega in deviznega prometa ima razumeti ne samo les kot stavbni material, temveč sploh tudi vsi lesni izdelki. Osiguranje valute se ima torej izvršiti tako za les kot lesne izdelke. To velja od dne 1. marca.

Takсна obveznost faktur iz inozemstva. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani poroča sledeče: Generalna direkcija posrednih poreza je povodom nekega konkretnega slučaja odločila, da se plačuje taksa po tar. toč. 33 oziroma 134, pripomba 1 zakona o taksah in pristojbinah (Uradni list št. 100/21) za izplačila inozemcem v inozemstvo v poravnanje iz inozemstva državnim in samoupravnim blagajnam predloženih faktur samo tedaj, ako se izplačila vrše preko tuzemskih denarnih zavodov (glej tuuradni razglas št. B II 50/99 iz leta 1921 v Uradnem listu št. 141/1921). Ne glede na to, pa smejo te blagajne odtegniti takso po tar. post. 33 in 34 od izplačila na take fakture, ako je to v pogodbi (o državnih dobavah itd.) izrečno pogojeno.

Češka trgovinska bilanca. Publicirala se je trgovinska bilanca češkoslovaške republike za leto 1921. Aktivna znašajo 4185 milijonov češkoslovaških kron. Tekom leta se je uvozilo blaga za 23.384 milijonov, medtem ko se je izvozilo za 27.569 milijonov. Najvažnejše postavke izvoza so premog, volna, steklo les, sladkor, železje in železni izdelki. Uvozilo se je največ pšenice, moke in bombaževine.

Lesna borza v Pragi. Uzance za lesno trgovino na produktni borzi v Pragi, koje nabira že več časa posebno določeni odbor, ki sestoji iz producentov, lesnih trgovcev in posestnikov gozdov, so že končane. Te dni se vrši zadnja odborova seja, ki bo končno redigirala predmetne uzance. Kakor čujemo, se praške uzance v nekaterih točkah razlikujejo od dunajskih uzanc, osobito tam, kjer je bilo potrebno prilagoditi uzance s krajevnimi razmerami. V sredi maja se vrši seja borznega sveta praške produktne borze, kjer se bo razpravljalo o ustanovitvi lesne borze v Pragi in računa se z gotovostjo na to, da se bo ta borza otvorila že koncem marca. Do sedaj ima Češkoslovaška samo eno lesno borzo v Olomuču, ki tudi obstoja še komaj kratko vreme.

Olajšave za transport Trst—Odesa. Komerčni generalni inšpektorat tržaškega Lloydja razglasa: Posebni parnik »Carnolia«, ki napravi poskusno vožnjo iz Trsta v Odeso, bo najbrže odplul že 15. marca iz Trsta. Na parniku je več nego 200 mest III. razreda, tako da je omogočeno, da se poslužujejo te vožnje tudi manj premožni. V slučaju, da bi se priglasilo več oseb, se misli dovoliti za potujoče tržaške agente znižanje voznih tarifov za 50 %. Ravno tako se bodo dovolile znatne olajšave za prevoz večjih količin blaga. Transportne stroške se bo izterjalo še

potem, ko bo prevoženo blago prodano ali pa zamenjano za drugo blago, ki se bo uvozilo v Evropo. Večje ugodnosti se bodo dovolile za blago, koje ne bo mogoče razprodati, eventualno se ne bodo vračunali nikaki stroški za zopetni transport v Trst. Tvrde, ki bi se interesirale za predmetne Transporte, se imajo obrniti na tržaški Lloyd (ravnateljstvo v Trstu).

Trgovina s stroji v Rusiji. Monopol za trgovino s poljedelskimi stroji, orodjem, semeni, kakor tudi z drugimi pripomočki za poljedelstvo, je ukinjen. — Poleg korporacij smejo tudi privatniki trgovati s temi predmeti.

Obrt.

Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1922. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 10. marca t. l. prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list, 6. navrstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu. Skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. — Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Denarstvo.

Prepoved izvoza vseh valut. Iz Beograda poročajo, da je finančno ministrstvo po odobrenju ministrskega sveta rešilo, da se zabrani izvoz vseh valut iz države. Od te zabrane so izvzete edinole valute, ki sonam nepotrebne.

Knjiga o trgovini z valutami in devizami. Generalna inspekcija ministrstva financ zbira ves material, zadevajoč trgovino z valutami in devizami. Izda posebno knjigo, da je na ta način omogočen točen in jasen pregled vsem interesentom, ki se zanimajo in bavijo s trgovino z valutami in devizami.

Stanje Narodne banke SHS po izkazu dne 15. p. m. (v dinarjih): Aktivna: kovinska podlaga vsoto 386.464.751.71 (— 11.760.683.89), posojila 708.358.955 16 p.; (+ 84.134.356.17), dolg države znaša 4.418.507.581.27 (+ 86.292.30), vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2.138.377.163 (nespremenjeno). Pasiva: glavnica znaša vsoto 13.241.700 (+ 157.700), rezervni fond 1.848.531.29 (+ 11.110.95), novčaničnice v tečaju znašajo 4.641.277.575 (+ 1.036.060), razne obveznosti 802.073.065.05 (+ 30.178.950.82) terjatve države za založene domene 2.138.377.163 (neipr.), saldo raznih računov 54.890.416.80, (+ 41.076.142.81). Številke v oklepaju pomenijo spremembe napram izkazu z dne 8. febr.

Domovinski list k prošnjam za protest zoper žigosanje obveznic predvojnih, negažiranih dolgov. Generalna direkcija državnih dolgov je z objavo D br. 17.668 z dne 24. novembra 1921 pozvala naše državljane, da prošnjam za protest zoper žigosanje njihovih obveznic predvojnih negažiranih dolgov bivše avstro-ogrške monarhije, ki se nahajajo na ozemlju avstrijske republike, po republiki Avstriji, prilože tudi potrdilo o državljanstvu (domovinski list). Ker stranke v več primerih niso predložile prošenj v smislu objave ali pa prošnjam niso priklopile potrdila o državljanstvu, je potrebno, da najdalje do 5. marca t. l. dostavijo neposredno poslanstvu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju (Wien I., Seilerstr. Nr. 30): 1. Potrdilo o državljanstvu, 2. da v dopisu označijo točno številko depotne listine, številko strani (folija) za vsako banko, kjer se nahaja depo. Po možnosti naj se predloži točni prepis potrdila o depou. Prošnjo, s katero se predloži potrdilo o državljanstvu in druge podatke, se mora opremiti z predpisanim kolkom. V prošnji naj se sklicuje na poprejšnje prijave.

Kurz ruskega rublja. Iz Moskve se prvič poročajo notacije o tečajih valute. Dne 17. p. m. je notiral funt šterlingov 2.250.000 rubljev, dolar 530.000 rubljev, nemška marka 2500 rubljev. Rubelj v zlatu stane 270.000 papirnatih rubljev, medtem ko se je še pred kratkim določila vsota 150.000 papirnatih rubljev za 1 zlati rubelj.

Davki.

Zakon o pobiranju občinske doklade na vino v Mariboru. Na podstavi § 1. zakona z dne 18. maja 1894., dež. zak. štaj. št. 41, sme mestna občina mariborska v letu 1922. pobirati 200 % doklado na državno trošarino od vina z veljavnostjo izza dne 1. januarja 1922.

Šolska potrdila za znižano vožnjo so prosta takse. Po razpisu generalne direkcije posrednih davkov z dne 6. II. 1922, št. 2163, niso zavezane taksi iz tarifnih postavk 3. in 4. zakona o taksah in pristojbinah legitimacije, ki jih izdajajo šolska oblastva učencem zato, da si izposlujejo ugodnost potovanja na železnicah in ladjah po znižani ceni. Vendar morajo šolska oblastva ob izdajanju takih legitimacij, odnosno potrdil, dodati potrdilo dostavek, da velja samo za izposlovanje teh ugodnosti pri vožnjah.

Promet.

Promet v Vojvodini vpostavljen. Železniško ravnateljstvo v Subotici javlja, da je sedaj tudi blagovni promet na vseh progah zopet vzpostavljen in redno posluje in da torej ni potrebna omejitev pri sprejemanju blaga za odpravo.

Prometne omejitve: Ukinjeno je: Sprejemanje robe v vozovnih nakladah potom ponovne predaje za postajo Gronau loko Westfalen in trz. v smeri na Nizozemsko, sprejemanje robe v vozovnih nakladah potom ponovne predaje za vse kolodvore v Bremenu izvzemši živila; nadalje je ukinjen celokupni robni promet za postajo Usti nad Labem, prekladišče, medpotne pošiljke naj iztečejo. Pošiljke brusnega lesa za postajo Frautschach—St. Gertraud so zopet dovoljene.

Tajnopisni naslovi na mednarodnih posterestantnih pošiljkah niso dovoljeni. Službeni list poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani razglasa člen 11. mednarodne madriške poštne pogodbe, katera je stopila že s 1. januarjem t. l. v veljavo: »V mednarodnem prometu (iz inozemstva ali v inozemstvo) morajo imeti vse pošiljke z naslovom »poste restante« popolno naslovnikovo ime. Črke, številke, nepravna imena in tajnopisna znamenja namesto pravega naslovnikovega imena niso dovoljena.

Izprememba postajnih imen. Ministrstvo za promet je odobrilo z odlokom št. 43.536/21, da se imenujejo: postaja St. Juri odslej Sv. Juri; postajališče Cirkovec, Guštanj in Mačinec pa Cirkovec, Guštanj-Ravne in Macinec.

Enakovrednost pisemskih pristojbin iz Italije v našo državo. Ministrstvo za pošto in brzojavno poroča z razpisom št. 4648 od 2. februarja t. l., da je italijanska poštna uprava izpremenila enakovrednost svojih mednarodnih pisemskih pristojbin. Nova enakovrednost je ta-le: 80 centezimov = 50 zlatih centimov; 50 centezimov = 30 zlatih centimov; 40 centezimov je 25 zlatih centimov; 15 centezimov je 10 zlatih centimov; 5 centezimov je 5 zlatih centimov. Priporočnina je 80 centezimov; ekspresnina pa 1 liro 60 centezimov.

Brzojavni promet s Turčijo. Poštno ministrstvo je odredilo zopetno odprtje brzojavnega prometa s Turčijo za privatnike. V brzojavkah, ki se odpravljajo preko Grčije, se plača za vsako besedo 49 in pol centima v zlatu.

Kmetijstvo.

Absolventi kmetijske šole na Grmu. Pogostoma se sliši, da se večina absolventov kmetijskih šol izneveri svojemu poklicu in se je grmški šoli čisto očitalo, da vzgaja le žandarje in financarje. Poizvedbe, ki so se pravkar vršile, so pokazale, da so to le klevete. V zadnjem desetletju je dovršilo kmetijsko šolo na Grmu 201 učenec. O šestnajstih se ni moglo poizvedeti, kakšen poklic da so si izbrali. Glede ostalih 185 se je poizvedelo, da se jih peča s kmetijstvom 157, torej 85 %. Od teh je v državni kmetijski službi 10 absolventov (5 %), in sicer skoraj polovica izven mej Slovenije, 7 (4 %) jih je v privatni kmetijski službi, tudi skoraj polovica izven Slovenije, ostalih 7 se pa še nadalje šola na zavodu. Vseh ostalih 133 absolventov, torej 72 % se peča s kmetijstvom na domačem posestvu in so mnogi znani kot marljivi gospodarji in pospeševalci kmetij.

skega napredka. Od ostalih 20 absolventov jih je umrlo 19, in sicer razen tvev v vojski, eden se pogreša, eden je zblaznel, eden je vojak, eden v državni službi kot okrajni tajnik, eden v privatni službi v Beogradu in štirje so odšli v Ameriko. Te številke govore dovolj jasno, kako velikega pomena so naše kmetijske šole za kmetijski napredek v naši domovini in da vršijo v polni meri svojo važno kulturno nalogo.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo sklenila dne 7. marca tega leta ob 10. uri dopoldne v pisarni divizijske intendature v Ljubljani pogodba glede dobave 1500 kubičnih metrov drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava ovojnega papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 27. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave 10.000 kg ovojnega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava stavbnega materiala. V pisarni inženirskega odeljenja Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 15. marca t. l. ob 8. uri zjutraj ponovna ofertalna licitacija glede dobave stavbnega materiala za popravilo barak vojne odečne radionice v Vevčah. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri inženirskem odeljenju Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Natečaj za delikatesno trgovino. Pri državnem zdravilišču v Rogaški Slatini se odda po javnem razpisu za zdraviliško dobo leta 1922. in 1923. delikatesna trgovina z zajtrkovalnico brez inventarja. Ponudbeni pogoji so: 1. Ponuditi je temeljno najemnino. — Ponujeni znesek velja samo za leto 1922. ter se za leto 1923. določi na novo. 2. Inventar mora najemnik sam nabaviti, odnosno ga mora odkupiti od pravega lastnika. 3. Oddaja ni vezana na najvišjega ponudnika; prav tako se pridržuje pravica, da se lokal sploh ne odda ali pa, da se razpiše na novo. 4. Ponudbi je

priložiti potrdilo zdraviliške blagajne o položenem vadju v višini 10 % vsote, skupno ponujene za leto 1922. Z vadjem jamči ponudnik, da ostane v besedi do končnoveljavnosti rešitve svoje ponudbe. Ponudniku, ki se mu dodeli delikatesna trgovina, se pridržijo vadij kot kavcija za izpolnjevanje najemne pogodbe, ostalim pa se vrne. 5. Ponudbam je končno priložiti dokazila o strokovni usposobljenosti, državljanstvu, odnosno domovinstvu in zadostni višini obratne glavnice. Pismene in zapečatenе ponudbe, opremljene po pričujočih pogojih in pravilno kolkovane, naj se vložijo do dne 15. marca 1922 pri ravnateljstvu zdravilišča v Rogaški Slatini.

Oddaja postrvi. V svrhu regeneracije ribjih voda in povzdige ribarstva v Sloveniji bo Pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo, tudi letos oddajala postrvi zarod iz ribjega vališča na Bledu, ko postane sposoben za izpuščanje v proste vode. Cena 35 Din a 1000 zaroda loco Bled. Ker je množina zaroda omejena, sprejema oddelek za kmetijstvo naročila samo do 20. marca 1922.

Naša trgovinska mornarica. Naša trgovinska mornarica šteje, kakor je bilo do sedaj mogoče ugotoviti (manjka natančna statistika) 808 ladij, ki nosijo več nego 10 ton, vse skupaj nosijo 130 tisoč ton. Izmed teh ladij je 666 jadrnic, 112 parnikov, ki opravljajo kabotažo ob našem bregu in 22 za daljša potovanja. K temu številu je treba dodati jahto na paro, ki je dana na razpolago Pomorski šoli. Skupna tonaža jadrnic znaša 11.000 ton, tonaža parnikov pa znaša 128.000 ton (88.000 konjskih sil).

Največji pasażirski parnik. Parnik »Bismarck«, tretji parnik v oni veliki seriji parnikov (>Imperator«, >Vaterland«, kojega je začela graditi Hamburg—Amerika Line po vojni, je sedaj že končan, ter bo prihodnje dni predan angleški družbi Cunard-Line na račun odškodnine za izgubljeno tonažo. »Bismarck« ima 56.000 ton ter bo pod imenom »Majestic« opravljal pasażirski promet med Anglijo in New-Yorkom.

Določba za potovanje v Rusijo. — Sovjet ljudskih komisarjev je ukinil vsa so sedaj veljavna le sledeča določila: de potovanja inozemcev v teritorij republike sovjetov. Za potovanje v Rusijo so sedaj veljavna le sledeča določila.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. **dobavlja** ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Stolarna v Sodražici

(Slovenija)

priporoča svoje izdelke, kakor politirane gostilniške in kavarniške stole, vrtno in zaklopne stole, mize itd. itd. Ceniki na razpolago.

1. Za potovanje v Rusijo je potrebno posebno dovoljenje, ki ga izdajajo v formi vizumuma za potne liste zastopniki Rusije v inozemstvu. (Ako ni na potnem listu, ki se vidira, nobena slika, je isto prilepiti na mesto, kjer se izda vizum). 2. Osebe, koje hočejo dobiti dovoljenje za potovanje v Rusijo, morajo pri zastopnikih Rusije vložiti prošnjo, koji je priklopiti kopija vseh osebnih dokumentov, koje poseduje prosilec. Tudi morajo prosilci izpolniti vprašalno polo, koje format odgovarja predpisom sovjetskega zunanjega komisarijata. 3. Osebe, koje se nahajajo na teritoriju kake tuje sovjetske republike in koje želijo potovati v Rusijo, niso nikakor oproščene formalnosti navedenih pod št. 1, 4. Osebe, ki so prišle v Rusijo, bodisi iz inozemstva ali tudi iz kake druge sovjetske republike, ne da bi imele pod točko 1, predpisanega dovoljenja, se oddajo ljudskemu sodišču, ki zboruje pri navzočnosti 6 članov, ali pa se oddajo revolucionarn. tribunalu, ki jih po dekretu z dne 21. marca o kaznih kaznuje na zapor. 5. Zastopniki sovjetske republike dajo vsem, ki hočejo potovati v Rusijo, vsa potrebna navodila.

Tržna poročila

Poljski pridelki.

Novi Sad. Zitne cene: baška pšenica 1900, srbska 1920, koruza, baška kolodvor Novi Sad 1350, banatska 1340, moka št. 0 24.50, št. 2 23.50, št. 6 22.00.

Kože. Dunaj: Telečje kože po kg 2000—2200, goveje kože po kg 1100 do 1150, kozje kože po komadu 3500 do 3600, ovčje 2200—2300. Podplati, vaches garniture po kg 3900—4200, gornja koža box I-a 1670 do 1780.

Kemikalije. Hamburg. Pyramidon 1550—1600 M po kilogramu. Salicylova kislina 110, kalijev permanganat 75—78, antipyrin 630, aspirin prašek »Bayer« 560, kristalizirani bromkalij 54, brom natrij 60. Antichlor kristalizirani 10, zrn 12, salmijak 26, kislina vinskega kamena 105, kristalizirana Glauberjeva

sol 2.60—2.70, klor. magnezij raztopljeni 5.20—5.25. Dunaj. Cene na borzi: jedki natron 790, Glauberjeva sol 79, bakreni vitriol 720, parafin 520, soda bic. B 220, terpentinske olje 2150, kislina vinskega kamna 4100, želatin T. 8 10.000, kristalna soda 88.

Borza.

Zagreb. V protest proti novemu pravilniku o trgovini z devizami in valutami so borzni obiskovalci pričeli danes s pasivno resistenco. Promet z efekti je bil neznaten z devizami in valutami ga sploh ni bilo. V prostem prometu so notirali: Dunaj 5.20—5.25, Praga 589—592, Italija 1690—1695, London 1450, Berlin 148, Budimpešta 47—48, Curih 6425, dolar 322.

Jadranska banka 1100—1130. Ljub. kreditna banka 925—930. Slov. eskomptna banka 630—680. Trboveljska premogokopna družba 1030.

Beograd. Radi novega pravilnika o trgovini z devizami in valutami danes ni bilo nobenega prometa.

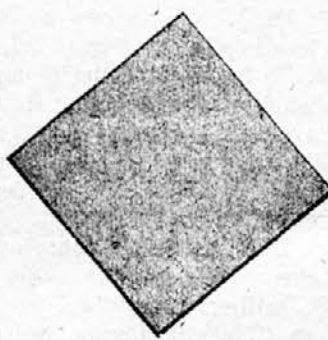
Curih. Berlin 2.27, Newyork 5.11, Ludon 22.61, Pariz 46.48, Milan 27.10, Praga 9.10, Budimpešta 0.73, Zagreb 1.55, Varšava 0.12, Dunaj 0.10, avstrijske krone 0.08 1/2.

Dunaj: Zagreb 1948—1952, Beograd 7790—7810, Berlin 2859 1/2 do 2865 1/2. Budimpešta 928 1/2—931 1/2. London 282.90—283.10, Milan 337.90 do 338.10, Newyork 6398—6402, Pariz 584.80—585.20, Praga 113.97—114.03, Sofija 42.55—43.05, Varšava 163—165, Curih 1249.75—1250.25, dolarji 6348 do 6352, levi 4095—4105, funti 279.90 do 280.10, fr. franki 582.80—583.20, lire 331.90—332.10, dinarji 78—78.20, poljske marke 163—165, leji 48.45—48.55, švic. franki 1234.75—1235.25, češkoslov. krone 113.97—114.03.

Fr. Zelenik:

Oglašajte v »Trgovskem Listu«!

KAMENIT

AZBEST-CEMENT-ŠKRILJ
dobavi

Kamenit tovarna
Laško.

Vžigalice

znamke »MIKADO«
brez žvepla in fosforja
na vsaki podlagi se
vžigajoče, v papirnatih
ovojskih izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z.
v Rušah pri Mariboru.

Zahtevajte oferte!

IGRAČKE

kakor: miniaturno pohištvo, emajlirano in politirano, tramvaje, avtomobile, tresine (za vožnjo), vozičke, keglje in kroglje

dalje vložene kasete, okvirje, mizice in stolčke za vrt, gostilne in vile, po naročilu tudi druge predmete dobavlja

Slavko Henč, tvornica igračk in les. predm.
Zagreb, Maksimirska Cesta 88.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Vse vrste umetnih gnojil

ima vedno v zalogi po najnižji ceni

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn: Bösendorfer, Erhbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stigl. Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc. Ljubljana, Hlšerjeva ulica 5.